

ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА ВОЛОСЯНИЙ ПОКРИВ ЗНАМ'ЯНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ХУДОБИ ПРИ РІЗНИХ СПОСОБАХ ЇЇ УТРИМАННЯ

Є.І.Чигринов, Н.А.Сиромятникова
Інститут тваринництва УААН

У статті наведено результати впливу кліматичних умов на волосяний покрив тварин знам'янської м'ясної худоби, яку утримували різними способами.

волосяний покрив, пухове волокно, перехідний волос, остьове волокно, адаптація

Характерною ознакою великої рогатої худоби м'ясного напрямку продуктивності є розвиток волосяного покриву, так як він захищає тварин від витрат тепла взимку і перегрівання влітку. Тому ці тварини швидко адаптуються до високих і низьких температур навколишнього середовища. Відомо, що зі зміною пори року змінюється і волосяний покрив: у зимову – перевагу має пухове волосся, у весняну – остьове і грубе перехідне.

Методика досліджень. Волосяний покрив дослідних тварин вивчали згідно з методикою, що застосовується у вівчарстві. Для цього у тварин вистригали ділянки розміром 25 см² з лівого боку посередині останнього ребра в місці перетину його з лінією, що йде від плечо-лопаткового зчленування до сідничних бугрів. Волосся знежирювали спирт-ефіром. У розрахунку на 1 см² площі шкіри підраховували їх кількість, виміряли довжину і товщину [2-3].

Результати досліджень. У досліді, який проходив в КСП ім. Шевченка Знам'янського району Кіровоградської області, худобу утримували трьома способами: I група – безприв'язне утримання 20 бичків знам'янської м'ясної худоби на глибокій підстилці з тристінними наметами з годівлею і відпочинком на вигульно-кормових майданчиках; II група – безприв'язне утримання 20 бичків знам'янської м'ясної худоби на глибокій підстилці з відпочинком у капітальному приміщенні і годівлею на вигульно-кормових майданчиках; III група – прив'язне утримання 20 бичків знам'янської м'ясної худоби на прив'язі у капітальному приміщенні.

Загальний рівень годівлі дослідних тварин був достатнім для досягнення ними кінцевої живої маси 500 кг у 20-місячному віці. На момент вивчення волосяного покриву вік бичків складав 15 місяців і жива маса їх становила у I групі – 375, 8 кг, у II – 397, 3 і в III – 431, 4 кг.

Розглянемо, як вплинули кліматичні умови при різних способах утримання на адаптаційну здатність тварин.

Різні кліматичні фактори у зимовий період і способи утримання дослідних бичків по різному вплинули на густоту їх волосяного покриву (табл. 1). З даних таблиці 1 видно, що на 1 см² площі шкіри у тварин, вирощених в приміщенні на прив'язі, припадало 272 волосини, що на 32,2% менше, ніж при утриманні безприв'язно в приміщенні на глибокій

1. Характеристика волоссяного покриву бичків

Показники	Група		
	I	II	III
Маса митого волосу одного зразка (25см ²), г	0,950±0,12	0,808±0,16	0,410±0,04
% , до I групи	100,0	85,1	43,2
% , до III групи	231,7	197,0	100,0
Маса волосу на 1 см ² шкіри, г	0,04±0,01	0,03±0,01	0,02±0,00
Густота волокон на 1 см ² , шт.	538±107	401±53	272±76
% , до I групи	100,0	74,5	50,6
% , до III групи	197,8	147,4	100,0
Довжина волокон, см	2,7±0,14	3,2±0,48	3,2±0,23
% , до I групи	100,0	118,5	103,7
% , до III групи	96,4	87,5	100,0

підстилки і на 49,9% – ніж у бичків, яких вирощували безприв'язно на глибокій підстилці під наметами.

Довжина шерстних волокон не відрізнялася суттєво від аналогів дослідних груп і знаходилася в межах 2,7-3,2см (P<0,95).

Вивчення морфологічного складу волоссяного покриву різних груп показало (табл.2), що для всіх дослідних груп характерна більша маса пухових волокон у порівнянні з остю і перехідним волосом. У тварин, яких утримували безприв'язно на глибокій підстилці під наметами, основну масу волосся – 94,2% становить пухове волокно, у той час, як при

2. Морфологічний склад і товщина волосу бичків

Показники	Група		
	I	II	III
<i>Морфологічний склад, %</i>			
Ость	2,1	1,9	4,0
Перехідний	3,7	36,8	35,6
Пух	94,2	61,3	60,4
<i>Товщина волокон, мкм</i>			
Ость	61,8±5,0	51,0±11,8	60,1±0,5
Перехідний	55,2±3,2	45,6±1,4	51,5±2,1
Пух	31,8±1,6	29,7±3,4	32,9±1,2

утриманні в приміщенні – безприв'язно і на прив'язі (II і III групи) його вміст нижче практично на одну третину – 32,9% і 33,8% відповідно.

За товщиною волокон (ость, перехідний волос і пух) розходження між групами були незначними. Різниця не достовірна (P < 0,95). [1]

Висновок. Вплив несприятливих кліматичних умов на організм тварин посилює функції, спрямовані на збереження тепла за рахунок більшої оброслості і більш оптимальної структури волосся (як у бичків I групи). У II і III групі, де вплив екзогенних складових менш інтенсивний (температура навколишнього середовища, швидкість вітру, опади і т.і.), склад волоссяного покриву характеризується більш оптимальною структурою волосу. Інакше кажучи, волоссяний покрив, його склад, морфологічні особливості і т.і. свідчать про наявність у бичків знам'янського типу створюваної південної м'ясної породи високої здатності до холодової адаптації.

Бібліографічний список

1. Веденяпин Г.В. Общая методика экспериментального исследования и обработки опытных данных. - М.: Колос, 1973. - 199 с.

2. Исследования тонкой и полутонкорунной шерсти / Метод. рекомен. - Белгород. - 1980. - 78 с.

3. Методические рекомендации по изучению качества шерсти / ВАСХНИЛ - М., 1985. - 76 с.

В статье приводятся результаты влияния климатических условий на волосяной покров животных знаменского мясного скота, которых содержали разными способами.

In clause the results of influence of climatic conditions on a hair cover animal Znamensky of meat cattle are resulted which contained by different ways.

УДК 636.082/ 591.151

ВПЛИВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ГЕНЕТИКО-БІОХІМІЧНИХ СИСТЕМ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ

Р.І.Чумель*

Сумський національний аграрний університет

Виконано аналіз молочної продуктивності трьох порід великої рогатої худоби в залежності від генотипів генетико-біохімічних систем. Отримано дані про наявність локус-специфічних особливостей формування продуктивності та встановлено, що переважний вплив на молочну продуктивність у симентальських корів австрійської селекції здійснює TF D2. Вищий рівень продуктивності мають гомозиготні генотипи - у лебединської породи TF AA та CP BB, а TF D2D2 і CP BB у української чорно-рябої молочної.

молочна продуктивність, порода, поліморфізм, генотип, локус, трансферин

Отримання і вирощування ремонтного молодняку відбувається за традиційною схемою – отримання потомства переважно від високопродуктивних представників породи.

У пошуках специфічних для молочних популяцій характеристик можуть бути використані молекулярно-генетичні маркери з простим характером успадкування, які дають змогу проводити тестування на ранніх стадіях онтогенезу, не залежно від впливу навколишнього середовища. Незважаючи на значний прогрес в молекулярних дослідженнях, біохімічні маркери є предметом всебічного вивчення, особливо для новостворених порід.

На сучасному етапі досягнуто певних успіхів у вивченні генетико-біохімічних маркерів асоційованих з характеристиками продуктивності, що дає можливість формувати генофонд для відтворення тварин і є суттєвим зрушенням у практиці розведення сільськогосподарських тварин [2-7]. Так, за повідомленнями Сірацького Й.З. [3] встановлено взаємозв'язок між поліморфними системами і ферментами крові з продуктивністю та від-

* Науковий керівник – доктор с.-г. наук, професор Ладика В.І.